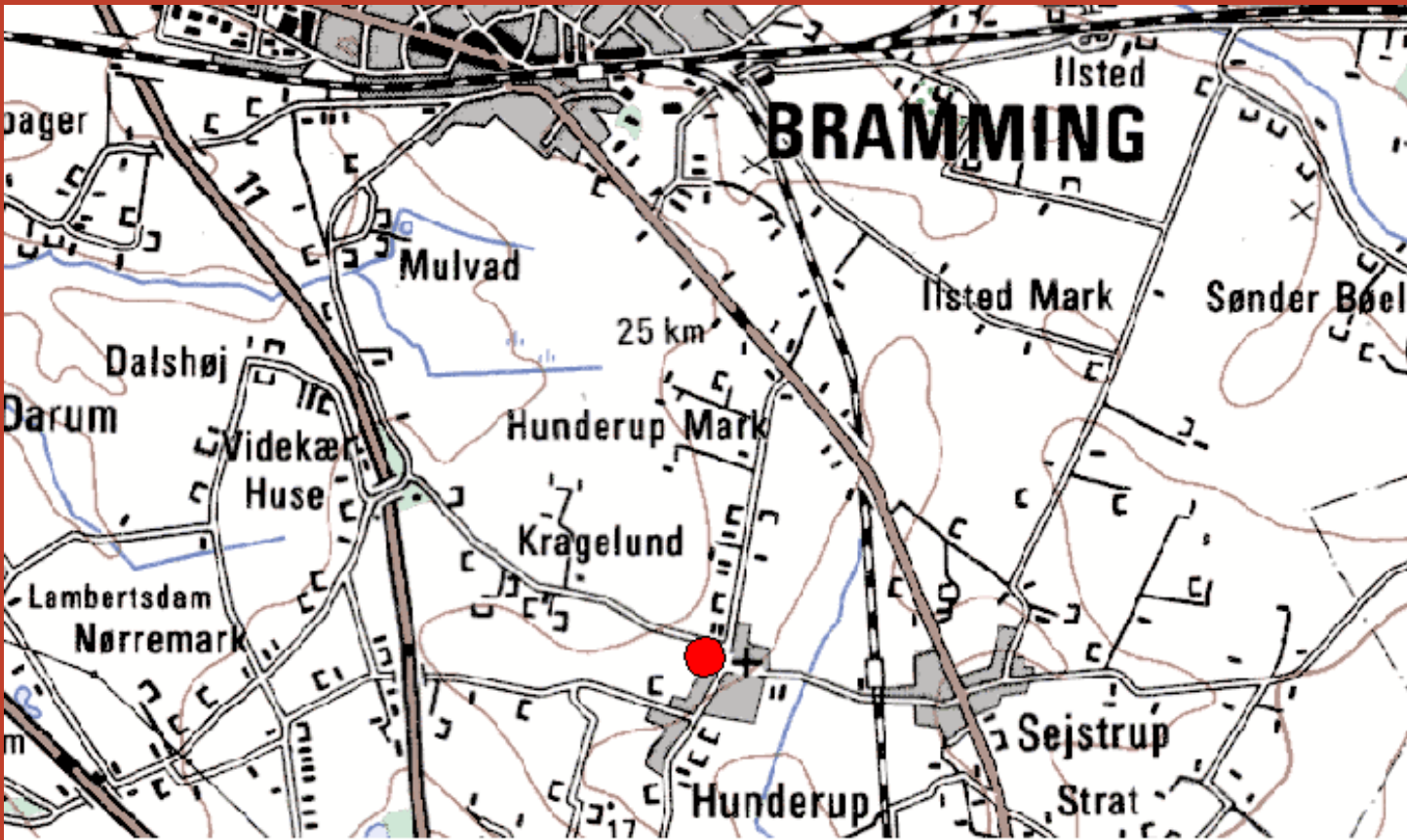

ASR 1442, Møllevænget

© KORT & MATRIKELSTYRELSEN (G.115-96)

Vedbestemmelse af forkullet træ fra
en middelalderbebyggelse

Peter Hambro Mikkelsen

ASR 1442, Møllevænget

Vedbestemmelse af forkullet træ fra en middelalderbebyggelse

Indledning

I forbindelse med udgravningen af den middelalderlige bebyggelse Møllevænget i vinteren 2001/2002, dateret til mellem det 11. og 13./14. århundrede, blev der indsamlet et antal prøver med forkullet træ til vedbestemmelse.¹ Bebyggelsen bestod af stolpebyggede udskudshuse med tre tilknyttede brønde.

Prøvebehandling

Det forkullede træ er i nødvendigt omfang skyllet i rindende vand og herefter tørret i længere tid. Prøven er identificeret til træsort, og i enkelte tilfælde er årringstallet nævnt. For prøve x 55 vedkommende er de mindste fragmenter ikke identificeret. De analyserede fragmenter er alle vejret på en 1000-dels vægt. Til analysen er anvendt dels et Olympus SZ 40 stereolup med forstørrelse på 6-40, dels et Olympus stereomikroskop med en forstørrelse på 25-500. Til identifikation er anvendt Schweingruber 1990.

¹ ASR 1442, Møllevænget. Hunderup sogn, Gørding herred, Ribe amt, sted.nr. 190204-66. UTM: 482.287/6.143.646.

De identificerede arter

Der blev undersøgt 5 prøver. De fire af prøverne er betegnet som »Øvrige Anlæg«, dvs. at anlæggene ikke er knyttet til et hus. En af prøverne knyttes til et stolpehul, som har indgået i hus 11.

X-nr.	A-nr.	Træsart	Træsart	Antal	Gram	Anlæg	Bemærkning
15	192	<i>Quercus</i>	Eg	6	3.68	Ø. Anlæg	1 stk med 13 årringe
42	273	<i>Quercus</i>	Eg	1	4.07	Ø. Anlæg	Opsplittet i flere fraktioner
48	303	<i>Quercus</i>	Eg	6	2.81	Hus 11	1 stk. med >16 årringe
55	411	<i>Quercus</i>	Eg	50	16.55	Ø. Anlæg	1 stk. med 24 og 1 stk med 21 årringe
61	420	<i>Quercus</i>	Eg	4	0.98	Ø. Anlæg	1 stk. med 14 årringe
61	420	<i>Fagus</i>	Bøg	2	0.61	Ø. Anlæg	Angrebet af borebiller

Table 1. De undersøgte prøver fra ASR 1442, Møllevej.

Resultat

Quercus, eg, forekommer i alle 5 prøver. I flere tilfælde er der tale om større stykker, hvor antallet af årringe i kombination med årringenes krumning tyder på, at der er tale om egentlig tømmer. På trods af at der kun forekommer et begrænset antal prøver, viser forekomsten af *Quercus*, eg, at træ herfra har været udbredt på lokaliteten. Eg er forholdsvis modstandsdygtig overfor de forhold, som råder ved nedgravning i jord, og er gennem hele forhistorien blevet foretrukket til anvendelse i stolpehuller.

De to stykker af *Fagus*, bøg, har været angrebet af borebiller, inden forfulningen foregik, se foto 1.

Litteratur

Schweingruber, F.H.: *Mikroskopische Holz Anatomie*, 3. udg. Birmensdorf, Eidgenössische Forschungsanstalt für Wald, Schnee und Landschaft. 1990.

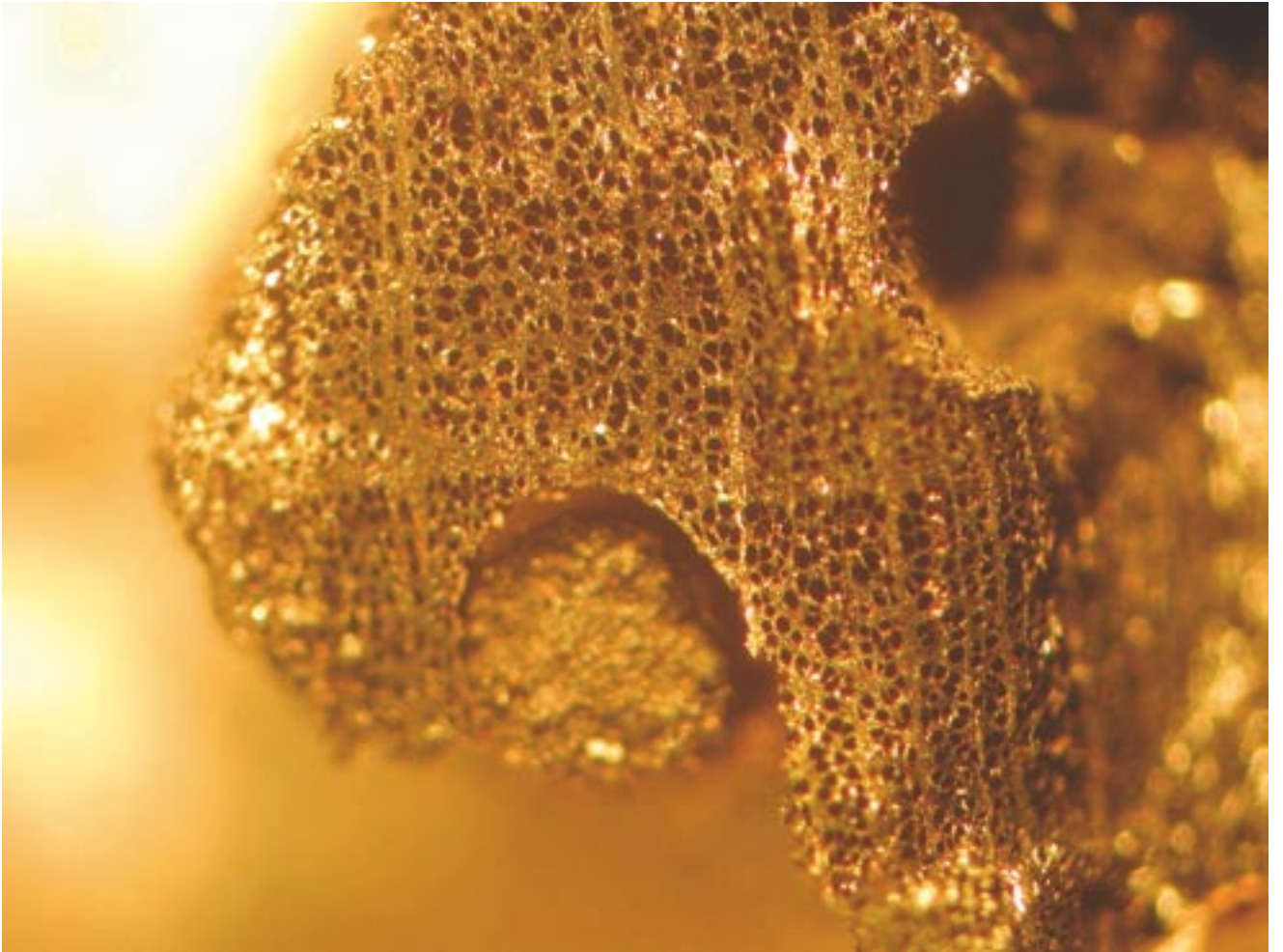

Foto 1: Tværsnit af *Fagus*, bøg, med spor efter borebiller.

Rapporterne fra Moesgårds konserverings- og naturvidenskabelig afdeling fremlægger resultater i forbindelse med specialundersøgelser af arkæologisk genstandsmateriale.

Heriblandt kan nævnes arkæobotaniske undersøgelser, vedanatomiske undersøgelser, antropologiske undersøgelser af skeletter samt arkæozoologiske undersøgelser.

Der optræder også andre typer dokumentationsfremlæggelser, som f.eks. besigtigelse af marinarkæologiske lokaliteter og metodebeskrivelser af konserveringsteknisk karakter.

Alle rapporter kan downloades fra Moesgaard Museums hjemmeside. Eftertryk med kildeangivelse tilladt.